

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, менеджменту
та комерційної діяльності
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Теорія організації
Викладачі	Андрощук Ілона Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності Глевацька Наталія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 073 «Менеджмент» Освітньо-професійна програма: «Менеджмент»
Контактний телефон	+380967343224 +380508394535
E-mail	ilonka.tsarenko@gmail.com nataglev@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна спеціальної (фахової) підготовки, змістових модулів – 2. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 28 годин, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 78 години. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська Рік викладання – 2023-2024 н.р.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна потребує знань та вмінь, отриманих після опанування курсів «Історія управлінської думки», «Основи підприємництва», «Основи менеджменту».

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Теорія організації» є забезпечення формування у студентів системи знань, яка дає змогу розглядати будь-яку проблему через систему організаційних відносин та знаходити шлях до її вирішення через організаційно-конструктивну діяльність. Вивчення дисципліни «Теорія організації» сприяє формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду, щодо створення, функціонування та еволюції організацій.

Завданнями вивчення дисципліни є :

- забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо;
- вивчення основних організаційних теорій;
- вивчення теоретико – методологічних засад й функціонування організацій;
- засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій;
- набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів;
- набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

Загальні компетентності

- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Загальна теорія організації			
1	Тема 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації. 1. Теорія організації як наука та її місце в системі наукових знань. 2. Еволюція теорії організації. 3. Основоположні ідеї теорії організації. 4. Моделі теорії організації.	6	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати реферат на теми: 1. Аналіз структури і функціонування організації з позицій системного і антисистемного підходів. 2. Вплив організаційно-правової форми організації на її ефективність. 3. Аналіз і вдосконалення системи державної підтримки малого і середнього бізнесу у Кіровоградській області. 4. Управління державною (муніципальною) організацією: оцінка ефективності і шляхи вдосконалення (на прикладі...).
2	Тема 2. Організація як система 1. Поняття організаційної системи. 2. Організація як відкрита система. Соціальна організація. Класифікація організацій. Еволюція соціальних організацій. 3. Новітні організаційні концепції: експонентні, agile, бірюзові організації	9	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати есе на теми «Еволюція теоретичних концепцій організації». «Формування системних уявлень: Платон, Аристотель, Кант, А. Смит.»
3	Тема 3. Організація як процес Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація. Принципи статичного та динамічного стану організації. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних	6	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати реферат на теми: 1. Моделі самоуправління розвитком людини 2. Порівняльний аналіз принципів дії

	організацій. Організація як система процесів.		динамічних і статичних організацій. 3.Організація як система процесів.
4	Тема 4. Життєвий цикл організації Теорії життєвого циклу організації. Модель життєвого циклу організації Л. Грейнера та І. Адізеса. Збереження рівноваги організації та її цілісності	7	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Підготувати реферат на теми: 1. Аналіз функціонування організації по етапах життєвого циклу (на прикладі...).
5	Тема 5. Закони і принципи організації Поняття про залежності й закони організації. Класифікація законів організації. Принципи дії статичних і динамічних організацій	7	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал 2. Дискусія на тему: «Принципи дії статичних і динамічних організацій»
Змістовий модуль 2. Організація як об'єкт дослідження			
6	Тема 6. Організація в якості соціального утворення Поняття соціальної організації. Основні види соціальних організацій :формальна й неформальна організації. Регулятори в соціальній системі. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації	9	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферат на теми: 2. . Діагностика, формування і управління організаційною культурою (на прикладі...). 3. Діагностика і управління організаційними конфліктами.
7	Тема 7. Самоорганізація. Синергетична та гнучка теорія організації: взаємозв'язок та застосування Природно-наукові засади, сутнісний зміст синергетикп, синергетична концепція самоорганізації. Застосування основних принципів синергетичної теорії при дослідженні держави та права. Гнучкість і сталість організації. Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації, гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи	9	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферат на теми: 1. Сутність ПЕСТ-аналізу для оцінки чинників макросередовища організації. 2. Управління іміджем і діловою репутацією організації (на прикладі...).
8	Тема 8. Управління організацією. Організація та управління. Система управління організацією. Технології управління організацією: теоретичні засади.	11	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2.Підготувати реферат на теми: 1.Вплив організаційно-правової форми організації на її ефективність. 2. Управління організаційними змінами (на прикладі...).
9	Тема 9. Організаційне проектування Сутність організаційного проектування. Універсальні погляди на проект організації. Етапи організаційного проектування. Методи проектування організації. Чинники проектування організації. Організаційні структури в умовах цифровізації	13	1.Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2.Підготувати реферат на теми: 1. Організаційна криза: діагностика і управління дисфункціями, організаційною патологією і процесами дезорганізації 2. Проектування організаційних систем.
10	Тема 10. Організаційна культура.	11	1. Самостійно опрацювати

	Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури. Функції організаційної культури. Класифікація організаційної культури. Система методів підтримки культури організації. Зміна організаційної культури.		теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферат на теми: 1. Внутрішньоорганізаційний PR: формування довіри персоналу до організації. 2. Управління іміджем і діловою репутацією організації (на прикладі...).
11	Тема 11. Інформаційно-аналітичні технології в організації. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. Управлінська інформація. Технології інформаційної діяльності в організації. Інформаційна система організації. Сучасні інформаційні технології організаційної культури.	16	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Підготувати реферат на теми: 1. Аналіз і оптимізація методів ухвалення управлінських рішень в організації (на прикладі...). 2. Управління організаційною поведінкою працівників організації (на прикладі...). 3. Аналіз і оптимізація взаємодії формальної і неформальної структур в організації (на прикладі...).
12	Тема 12. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти. Поняття ефективності діяльності організації. Чинники ефективності організації. Критерії організаційної ефективності та види ефектів. Оцінювання ефективності діяльності організації. Оцінювання ефективності організаційних систем	16	1. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. 2. Докладно розглянути методику розрахунку основних коефіцієнтів: ефективності організаційних форм управління; ланковості; територіальної концентрації; дублювання функцій; надійності системи управління; централізації (децентралізації) функцій; ефективності використання інформації.
	Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, 40 балів виносяться на іспит. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;

- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;

- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;

- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
 - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
 - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.
- оцінку « добре » (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:
- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
 - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
 - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:
- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
 - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
 - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;
- оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:
- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
 - виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
 - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
 - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.
- оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:
- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.
- оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:
- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:
- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
 - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
 - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендовані джерела інформації:

Основна

1. Теорія організації : підручник / Ю. В. Білявська, Н. В. Микитенко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 424 с.
2. Монастирський Г.Л. Теорія організації [Текст] : підручник / Г. Л. Монастирський ; Терноп. нац. екон. ун-т. 2-е видання. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 287 с.
3. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління : навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с.
4. Селютін В. М., Яцун Л. М., Ольшанський О. В. Теорія організації : навчальний посібник. Х. : ХДУХТ, 2017. 280 с.
5. Теорія управління [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. А. Грузіна, І. О. Кінас, І. М. Перерва та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 138 с.
6. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації: навч. посіб. /М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, О.М. Шканова, - 3-тє вид., випр.. – Київ: Кондор, 2020. - 598с.
7. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. Теорія організації. Підручник. - Львів: Новий Світ-2000, 2021. - 176 с.
8. Blomberg J. (2023) Organization Theory: Management and Leadership Analysis Second Edition. Sage Publications Ltd.

Допоміжна

1. Бельська Т. В. Конспект лекцій з дисципліни «Теорія організації» (для студентів магістратури спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. В. Бельська. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 78 с.
2. N. Hlevatska, O. Yakushev, V. Cherednichenko . Management of primary health care institutions in modern economic conditions. //Збірник наукових праць

Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. № 61 (2021). (Категорія «Б») <http://ven.chdtu.edu.ua/article/view/236843>

3. Nataliya Sytnyk, Volodymyr Humeniuk, Olga Sych, Nataliya Hlevatska «Revitalization of rural areas of the Carpathian Region in the Context of EU Macro-Regional Strategy». Scopus. 2022. https://www.researchgate.net/publication/362570694_Revitalization_of_Rural_Areas_of_the_Carpathian_Region_in_the_Context_of_EU_Macro-Regional_Strategy Scopus.

4. Лазоренко Т.В., Голуб М.О. Економічні аспекти застосування сучасних концепцій менеджменту на вітчизняних підприємствах. Економіка та управління підприємствами. 2019. Вип. 1 (18). С. 139–143.

5. Вдовіченко А.А., Чичун В.А., Полянко Г.О. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19–20. С. 29–34.

6. Серпак Н.Ф., Сапун В.С., Селезньова Р.В. Теорія хаосу як модель управління за умови глобальної пандемії. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця, 2021. С. 578–580.

Інформаційні ресурси

1. Вища освіта та Болонський процес. Національний Темпус/Еразмус офіс в Україні URL: <https://www.tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>

2. Державна служба статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал Офіційний веб-сайт URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Офіційний веб-сайт URL: <https://my.gov.ua/info/department/1534/details>

5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт URL: <https://mon.gov.ua/ua>

6. Науково-практичний журнал «Менеджмент сьогодні» URL: <https://science.lpnu.ua/uk/smeu>

7. Офіційний портал Верховної Ради України URL: <https://www.rada.gov.ua/>

8. Президент України. Офіційне інтернет-представництво URL: <https://www.president.gov.ua/>

9. ЮНЕСКО. Офіційний сайт веб-сайт. URL: <https://unesco.org/>

10. Сайт наукової бібліотеки «Буковина». URL: <http://buklib.net>

11. Сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

12. Український центр медіації. URL: www.kmbs.ua/storage/files/_brochure.pdf

13. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>

14. Сайт Українського інституту науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ). URL: <http://www.uinteі.kiev.ua>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол № 1 від «28 » серпня 2023 р.